

Sygn. akt: VU 57/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne przeliczenie emerytury

na skutek odwołania E. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 18 grudnia 2012 roku

znak (...)

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 grudnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przeliczył wnioskodawczyni E. N. emeryturę od dnia 01 września 2012 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wysokość należnego świadczenia obliczono w trzech wariantach., tj. na podstawie art. 26, art. 53 i art. 183 ustawy emerytalnej.

Obliczając emeryturę na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 3 lat kalendarzowych od stycznia 1978 do grudnia 1980 roku. Podstawę wymiaru obliczono mnożąc wskaźnik podstawy wymiaru, który wyniósł 80,05 % i kwotę bazową w wysokości 717,16 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 20 lat, 6 miesięcy i 25 dni (246 miesięcy) oraz 4 lata 9 miesięcy i 15 dni (57 miesięcy) okresów nieskładkowych. Emerytura obliczona we wskazanym wariantcie wyniosła 1011,29 zł.

Wysokość emerytury obliczonej w powyższy sposób była wyższa od emerytury ustalonej w oparciu o art. 183 ustawy emerytalnej (1011,29 zł), jednakże mniej korzystna dla ubezpieczonej niż świadczenie, którego wysokość została obliczona na podstawie art. 26 cytowanej ustawy (1134,80 zł). W treści decyzji zauważono, iż ubezpieczonej należy wpłacić świadczenie w najkorzystniejszej wysokości, tj. obliczone na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła wnioskodawczyni, która domagała się zastosowania przy obliczaniu wysokości emerytury na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej do okresu 4 lat, 9 miesięcy i 15 dni przelicznika podstawy wymiaru właściwego dla okresów składkowych. W jej ocenie organ rentowy nieprawidłowo zaliczył bowiem sporny okres jako

nieskładkowy. Wskazała, iż w okresie od 1967 do 1991 roku pozostawała zatrudniona w (...) Zakłady (...) w L. oraz korzystała z urlopów macierzyńskich i wychowawczych.

Ponadto, w piśmie z dnia 08 lutego 2013 r. wnioskodawczyni domagała się uwzględnienia przy ustalaniu wysokości emerytury przysługującej z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego okresu pobierania wcześniejszej emerytury w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym synem, który posiadał I grupę inwalidzką oraz zakwalifikowania go jako okres składkowy. Wskazała przy tym, iż wyrównanie świadczenia emerytalnego powinno zostać przyznane od dnia (...) tj. od daty osiągnięcia przez ubezpieczoną powszechnego wieku emerytalnego, nie zaś od miesiąca złożenia wniosku, tj. od września 2012 r..

Na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2013 r. wnioskodawczyni wniosła o naliczenie - przy ustalaniu wysokości emerytury stosownie do art. 53 ustawy emerytalnej - kwoty bazowej obowiązującej w 2012 r. co do wszystkich jej składników w części wysokość świadczenia oraz do ustalenia przeciętnej podstawy wymiaru świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniosł o jego oddalenie. Wskazał, iż wymieniony przez wnioskodawczynię okres zatrudnienia od dnia 01 września 1967 r. do 28 lutego 1991 r. został w całości uwzględniony przy ustalaniu wysokości emerytury jako okres składkowy, zaś okresy sprawowania opieki nad dziećmi w wymiarze 4 lat, 9 miesięcy i 15 dni należało kwalifikować jako okres nieskładkowy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni E. N. urodzona się w dniu (...), w okresie od 01 września 1967 r. do 28 lutego 1991 r. była zatrudniona w (...) Zakłady (...) w L.. W czasie zatrudnienia w okresach:

- od dnia 15 października 1981 r. do 10 maja 1982 r.,

- od dnia 17 sierpnia 1982 r. do 15 stycznia 1984 r.,

- od dnia 14 maja 1988 r. do 28 lutego 1991 r.,

wnioskodawczyni przebywała na urlopach wychowawczych.

W okresie od dnia 01 kwietnia 2009 r. do 05 lutego 2011 r. wnioskodawczyni była zatrudniona w (...) S.A. z siedzibą w P..

dowody: - dokumenty w aktach ZUS, t. 2: zaświadczenie z dnia 14 czerwca 2012 r., k. 7; zaświadczenie z dnia 18 września 2012 r., k. 19; legitymacja ubezpieczeniowa, k. 20-22; zaświadczenia z dnia 23 sierpnia 2012 r., k. 23.

Decyzją z dnia 28 lutego 1991 r. wnioskodawczyni przyznano wcześniejszą emeryturę od 01 listopada 1990 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Prawo i wysokość emerytury zostały ustalone na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki. Wypłatę świadczenia podjęto od dnia 01 marca 1991 r., tj. po ustaniu zatrudnienia.

W dniu 14 czerwca 2012 r. wnioskodawczyni złożyła kolejny wniosek o przyznanie emerytury. Decyzją z dnia 11 lipca 2012 r. przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego od dnia 16 czerwca 2012 r.. Obliczając wysokość podstawy wymiaru emerytury zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru świadczenia. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 20 lat 6 miesięcy oraz 25 dni (246 miesięcy) okresów składkowych oraz 4 lata 9 miesięcy i 15 dni (57 miesięcy) okresów nieskładkowych, tj. okresu niewykonywania pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem. Wysokość emerytury wyniosła 933,46 zł.

Przy ustalaniu wysokości emerytury zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej uwzględniono kwotę składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 6087,89 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału

początkowego – 229 482,67 zł, średnie dalsze trwanie życia, tj. 254,80 miesięcy. Wyliczona kwota emerytury wyniosła 924,53 zł brutto.

Emerytura wnioskodawczynie, obliczona na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej wyniosła 927,65 zł brutto. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto 35% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, tj. kwotę 326,71 zł oraz 65% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, tj. kwotę 600,94 zł.

Organ rentowy wskazał, że emerytura ustalona na mocy przedmiotowej decyzji jest świadczeniem mniej korzystnym od świadczenia, które wypłacano dotychczas. W związku z powyższym, wypłacone będzie świadczenie dotychczasowe, jednakże pod nowym symbolem (...).

dowody: - dokumenty w aktach ZUS, t. 1: wniosek z dnia 08 lutego 1991 r., k. 1; decyzja z dnia 28 lutego 1991 r., k. 19-21; t. 2: wniosek z dnia 14 czerwca 2012 r., k. 1-3; decyzja z dnia 11 lipca 2012 r., k. 14-15.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczynie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2009.153.1227) okresami nieskładkowymi są przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy - z powodu opieki nad dzieckiem:

a) w wieku do lat 4 - w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie - bez względu na liczbę dzieci - do 6 lat,

b) na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny - dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko.

W niniejszej sprawie nie budziło wątpliwości, iż przed nabyciem prawa do emerytury, w okresach od dnia 15 października 1981 r. do 10 maja 1982 r., od 17 sierpnia 1982 r. do 15 stycznia 1984 r. oraz od 14 maja 1988 r. do 28 lutego 1991 r., tj. przez łączny okres 4 lat, 9 miesięcy i 15 dni wnioskodawczynie przebywała na urlopach wychowawczych. Okresy te, wobec jednoznacznego brzmienia art. 7 pkt 5 ustawy emerytalnej należy kwalifikować jako okresy nieskładkowe.

Podkreślenia wymaga, iż na gruncie obowiązującego prawa za okresy składkowe mogą być uznane tylko takie okresy, które można zakwalifikować w ramach katalogu art. 6 ustawy emerytalnej. Katalog okresów uznawanych za składkowe przewidziany w art. 6 ustawy emerytalnej ma przy tym charakter zamknięty co oznacza, że okresy w nim nieprzewidziane nie mogą zostać uwzględnione (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 marca 2005 r., sygn. akt III AUa 1380/2004). Okres urlopu wychowawczego nie został wymieniony we wskazanym przepisie jako okres składkowy. Zatem organ rentowy w sposób prawidłowy zakwalifikował okresy urlopów wychowawczych w wymiarze 4 lata, 9 miesięcy i 15 dni jako okresy nieskładkowe, a zatem słusznie zastosował przelicznik wynikający z art. 53 ustawy emerytalnej, tj. 0,7% podstawy wymiaru.

Na uwzględnienie nie zasługiwało również żądanie wliczenia do stażu pracy jako okres składkowy okresu pobierania przez wnioskodawczynię od dnia 01 marca 1991 r. świadczenia w związku ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem.

Na gruncie niniejszej sprawy bezspornym było, iż z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad synem, któremu przyznano I grupę inwalidzką decyzją z dnia 28 lutego 1991 r. wnioskodawczynie przyznano (od 01 listopada 1990 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek) prawo do świadczenia, którego podstawa i wysokość zostały ustalone na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40 poz. 267 ze zmianami) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz. U.

Nr 28, poz. 149). Wypłatę świadczenia podjęto od dnia 01 marca 1991 r., tj. po ustaniu zatrudnienia. W ocenie Sądu nie budziło wątpliwości, iż w przedmiotowym okresie wnioskodawczyni pobierała wcześniejszą emeryturę z tytułu niewykonywania pracy w związku z opieką nad dzieckiem. Przedmiotowe świadczenie miało zatem charakter świadczenia emerytalnego. Okres pobierania emerytury nie został natomiast sklasyfikowany jako okres składkowy w rozumieniu art. 6 ustawy emerytalnej. W konsekwencji staż pracy wnioskodawczyni został wyliczony w sposób prawidłowy w odniesieniu do okresów składkowych i nieskładkowych.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut wnioskodawczyni zawarty w odwołaniu od decyzji z dnia 18 grudnia 2012 r. oraz sprecyzowany na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2013 r., iż do ustalenia wszystkich składników wysokości emerytury stosownie do treści art. 53 ustawy emerytalnej należało uwzględnić kwotę bazową obowiązującą w roku 2012, tj. roku w którym wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Wprawdzie organ rentowy nie odniósł się w odpowiedzi na odwołanie do przedmiotowego zarzuty. Uwagę zwraca jednak, iż stanowisko Zakładu Ubezpieczeń w tym przedmiocie zostało wyrażone w decyzji z dnia 18 grudnia 2012 r.

Z art. 53 ust. 1 ustawy emerytalnej wynika, iż emerytura wynosi:

- 1) 24 % kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
- 2) po 1,3 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych.

Zgodnie z treścią ust. 3 cytowanego przepisu emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, tj. emerytury przysługującej osobie, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Skoro zatem do emerytury przyznanej wnioskodawczyni z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego przyjęto podstawę wymiaru składek z emerytury wcześniejszej, tj. przeciętną podstawę wymiaru składek z 3 lat kalendarzowych od 1978 do 1980 roku, w których przypadał najkorzystniejszy wskaźnik, do obliczenia wysokości emerytury należało przyjąć kwotę bazową jak do przyznanej emerytury wcześniejszej.

Na mocy art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej powyższa reguła nie znajduje zastosowania, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu, emerytalnemu lub rentowemu. Okolicznością bezsporną było natomiast, iż wnioskodawczyni po nabyciu prawa do emerytury pozostawała w zatrudnieniu w okresie od 01 kwietnia 2009 do 05 lutego 2011 r., tj. przez okres 23 miesięcy i 5 dni. Wobec niespełnienia przesłanki podlegania ubezpieczeniu społecznemu, emerytalnemu lub rentowemu przez okres 30 miesięcy, art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej nie znajdował zastosowania w niniejszej sprawie. Stąd organ rentowy prawidłowo przyjął do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym kwotę bazową, którą przyjęto do obliczenia wcześniejszej emerytury.

Nieuzasadniony okazał się również zarzut E. N., iż organ rentowy nieprawidłowo przyznał wnioskodawczyni prawo do świadczenia emerytalnego od dnia 01 września 2012 r., tj. od dnia złożenia wniosku o emeryturę z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, podczas gdy wyrównanie przysługiwało od daty osiągnięcia tego wieku, tj. od dnia (...). Z dyspozycji art. 133 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej wynika, iż w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Z bezspornych okoliczności sprawy wynikało, iż Zakład Ubezpieczeń wprawdzie decyzją z dnia 11 lipca 2012 r. o przyznał wnioskodawczyni prawo do świadczenia emerytalnego z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku

emerytalnego od dnia (...). Jednak wnioskiem z dnia 25 września 2012 r. wnioskodawczyni domagała się ponownego przeliczenia emerytury w oparciu o dokumenty w postaci legitymacji ubezpieczeniowej, zaświadczenia o zatrudnieniu oraz wynagrodzeniu z dnia 18 września 2012 r. oraz 23 sierpnia 2012 r., które zostały wystawione po dniu przyznania emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, a więc gdy decyzja z dnia 11 lipca 2012 r. była już prawomocna. Ponownie przeliczone świadczenie podlegało zatem wypłacie począwszy od września 2012 r., jako miesiąca złożenia wniosku o ponowne przeliczenie emerytury.

Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania wnioskodawczyni zawnioskowany celem ustalenia okoliczności faktycznych sprawy, które co do których strony nie pozostawały w sporze.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał zaskarżoną decyzję organu rentowego za prawidłową i oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c..